

L'imperi de les aparences

Luigi Pirandello, com a personatge d'interès en la història de la literatura, no hauria de necessitar una presentació. No hauria de caldre ni per a ell ni per a la seva obra, que té els seus referents més destacats, els que han mantingut el seu impacte amb més intensitat, en l'àmbit de la novel·la i en el del teatre, tot i que també va signar poesia, narracions curtes i assaigs.

Alguns dels títols que haurien de venir sols al cap: *El difunt Matia Pascal* –novel·la que va arribar a la pantalla gran de la mà de Mario Monicelli amb Marcello Mastroianni com a protagonista– i els d'obres de teatre com ara *Sis personatges en cerca d'autor*; *Els gegants de la muntanya* –en què es vol veure l'expiació del seu acostament al feixisme mussolinià a mitjans dels anys vint del segle passat– i *És així, si us ho sembla*, que va tenir la sort de poder comptar al Teatre Romea amb l'eficacíssim Josep Maria Pou en el que es va considerar com la seva arrencada en el món de la interpretació en català.

Sense que ni tan sols calgui avaluar-ne la qualitat, aquesta obra acabada d'esmentar té un tret rellevant d'un abast extraordinari: resumeix en sis mots –cinc en el seu títol original, *Così è (se vi pare)*– la totalitat de l'empresa intel·lectual que l'autor va construir i desenvolupar.

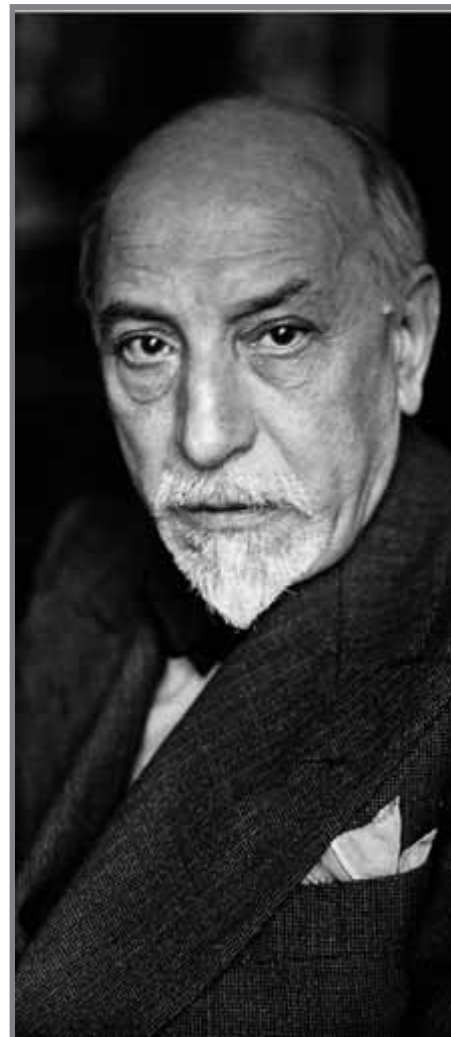
La lluita de Pirandello –a voltes soterrada, a voltes estesa a la llum per a tothom que tingui els ulls prou oberts per veure-la– és la d'un home que malda per entendre –i tal vegada fer entendre– l'im-

pacte extraordinari a què se sotmeten els ens civilitzats altrament anomenats persones quan la força de les convencions posa en relleu els conflictes generalment poc resolubles que emanen de la topada entre la naturalitat de l'individu i la fèrula fèrria dels usos i costums amb què és obligat captenir-se per tal de poder formar part del ramat.

Aquesta pugna impregna l'obra del premi Nobel de literatura de l'any 1934 sense solució de continuïtat i el recull/projecte inacabat *Contes per a un any* n'és un exemple tan formidable com imprescindible. Aquesta proposta acull 33 títols de llargada diversa que tenen en comú l'esperit i les maneres pirandellianes. En bona part dels casos, és del tot perceptible la presència d'un humor soterrat, lleu en la superfície, rotund en el fons, que acompanya tothora qui llegeix i que ofereix una finestra que deixa passar l'oratzol suau del distanciament que permet concloure, gairebé amb naturalitat floral, que res no és tan greu.

Combinació de tragèdia –una mica– i de comèdia –tampoc tanta–, Pirandello no amaga la tendresa que sent envers els personatges que pareix fins i tot si, com relata a *La tragèdia d'un personatge*, són criatures desemparrades –es recordi el títol *Sis personatges en cerca d'autor*– que reclamen atenció –amb insistència.

Pràcticament totes les narracions –no tot són contes– que hi ha en aquest recull exigeixen que se'l atorguin uns minuts de

Luigi Pirandello va néixer a la siciliana Agrigento el 1867 i va morir a Roma el 1936 / ARXIU

CONTES PER A UN ANY Luigi Pirandello

Traducció: Joaquim Gestí
Editorial: Edicions de 1984
Barcelona, 2017
Pàgines: 391
Preu: 21,90 euro

reflexió –*Contes per a un any* no és, en cap cas, un llibre per ser engolit d'una tirada–, però n'hi ha una que és quintaessencial fins al punt de gosar recomanar que es comenci per *Canta l'Epístola*, se l'entengui i, després, es gaudeixi de la dimensió Pirandello en tot el seu gloriós esplendor. *

sos, suculentes / QUIM PUIG

al de Barcelona, la coca de forner, que qualifica com “una de les elaboracions més magistrals que conec: amb uns ingredients molt modestos (una mica de massa de pa, oli i sucre), el resultat és senzillament sublim”. A Girona, a banda de Peralada, visita forns a Fortià i Colomers. Pa de colzes, borregos, pa foradat, brunyols, coca de pa o xuscós són altres de les peces enaltides per Yarza.

En cadascun dels capítols, s'hi destaca una recepta i la manera de preparar la peça, sovint força tècnica. Del País Valencià, entre d'altres, destaca la fogassa, les rosquilletes, els cocs de sardina i els dolços, la pataque-

PAN DE PUEBLO

Iban Yarza

Editorial: Grijalbo
Barcelona, 2017
Pàgines: 256
Preu: 22,90 euros

MASA MADRE

Casper André Lugg
i Martin Ivar
Heveem Fjeld

Editorial: Libros Cúpula
Barcelona, 2018
Pàgines: 160
Preu: 23,95 euros

ta, les tonyes... I, de les Balears, les galetes fortes, les ensaimades i també els cocs. Totes les receptes, evidentment, amb massa mare, en ser elaboracions de forn tradicional.

Justament al volum de l'editorial Cúpula que porta el mateix nom, *Masa madre*, dos experts noruecs –un d'ells escriptor i l'altre forner a Oslo; se'ls pot seguir a Instagram a @illebrod– aporten les claus per elaborar a casa pans nutritius i gustosos –aposten pels integrals i per farines d'espelta, sègol i civada– i amb el punt àcid de la massa mare. Un llibre per iniciar-se en el món panarra i, si se sap fer bé, lluir-se. *